



Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

 Gemeente Hillegom	Antwoord Omgevingsdienst West-Holland
Bij de begrotingsvoorbereidingen voor 2026 is vanuit de FKGRHM (Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regeling Hollands Midden) een uniforme inspanningsverplichting van 6% opgelegd aan de ODWH. Wij lezen in uw begroting en kadernota dat u deze taakstelling verwerkt aan de batenkant door het uurtarief te verlagen. Dat levert een directe besparing op voor de deelnemende gemeenten. Tegelijkertijd betekent dit dat uw organisatie minder inkomsten ontvangt. Aan de lastenkant zien wij echter onvoldoende invulling van deze taakstelling. Minder inkomsten dienen in een reële begroting gepaard te gaan met lagere uitgaven. Als dat niet gebeurt, ontstaan structurele tekorten. Uw voorstel om het geraamde tekort van circa € 700.000 te dekken uit de bestemmingsreserve <i>Taakstelling</i> beschouwen wij daarom als een incidentele oplossing. Deze reserve raakt hierdoor immers uitgeput. Wij verzoeken u dan ook om te komen tot reële en structurele besparingen aan de lastenkant van de begroting.	Met het Algemeen Bestuur is afgesproken een taakstelling van 6% binnen twee jaar te realiseren. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tijdelijke tekorten op te vangen. De uitvoering vindt plaats op basis van een plan van aanpak. Inmiddels is circa 3% van de taakstelling structureel gerealiseerd; de resterende 3% wordt in de komende twee jaar ingevuld. Doel is om per 1 januari 2028 een sluitende begroting te realiseren.
Daarnaast leidt de ontvlechting van de bouwtaken voor Noordwijk tot minder inkomsten voor de ODWH en een jaarlijks tekort van circa € 1,2 miljoen. U geeft aan dat de lasten niet evenredig meedelen en dat de ODWH zich inzet om het structurele financiële evenwicht te herstellen door een combinatie van gerichte kostenreductie en het onderzoeken van mogelijkheden voor taakuitbreiding bij de deelnemers.	De dienst heeft naast de taakstelling te maken met de financiële gevolgen van de ontvlechting van de bouwtaken van de gemeente Noordwijk. Over de afwikkeling hiervan zijn afspraken gemaakt, waaronder een tijdelijke vergoeding van desintegratiekosten met een afbouwend karakter. Hierdoor staat de dienst voor een aanvullende opgave om de structurele financiële gevolgen op te vangen. Doel is om per 1 januari 2030 een sluitende



begroting te bereiken. In de tussenliggende periode heeft de dienst een bestemmingsreserve geformeerd om eventuele tekorten op te vangen.

Deze opgave wordt ingevuld met een samenhangend pakket van maatregelen gericht op meer werk, kostenreductie, verdere digitalisering en robotisering van werkprocessen, samenwerking in Zuid-Holland en een daarmee samenhangende vermindering van de benodigde inzet van overheadcapaciteit voor administratieve werkzaamheden. De verwachting is dat uiterlijk per 2030 sprake zal zijn van een structureel financieel evenwicht, waarmee wordt toegewerkt naar een duurzaam financieel gezonde organisatie.

Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH



In de begroting is de taakstelling van 6% van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden verwerkt. Er is een structurele korting op het uurtarief van 6% met ingang van 1 januari 2027. In de begroting 2027 is deze taakstelling aan de batenkant verwerkt. Aan de lastenkant wordt in 2026 en 2027 nadere invulling gegeven. Wij gaan er van uit dat dit tot een sluitende meerjarenraming leidt.

Wij kunnen instemmen met de begroting 2027 en de meerjarenraming.

Antwoord Omgevingsdienst West-Holland

Met het Algemeen Bestuur is afgesproken een taakstelling van 6% binnen twee jaar te realiseren. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tijdelijke tekorten op te vangen.

De uitvoering vindt plaats op basis van een plan van aanpak. Inmiddels is circa 3% van de taakstelling structureel gerealiseerd; de resterende 3% wordt in de komende twee jaar ingevuld. Doel is om per 1 januari 2028 een sluitende begroting te realiseren.

Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.



Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

		
Nog geen zienswijze ontvangen		Antwoord Omgevingsdienst West-Holland

Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

 Leiden		
De gemeenteraad van Leiden onderstreept het belang van een transparante en betrouwbare Programmabegroting. De gemeenteraad van Leiden constateert daarom tevreden dat rekening is gehouden met het indexatieadvies van de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen.		Antwoord Omgevingsdienst West-Holland Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.
Tot slot geeft de gemeenteraad van Leiden mee dat het belangrijk is dat de Omgevingsdienst West-Holland inspringt op de externe ontwikkelingen die als gevolg van wetgeving op de organisatie afkomen en blijvende aandacht heeft voor de digitale weerbaarheid van de eigen organisatie.		De gemeenteraad van Leiden vraagt aandacht voor het tijdig inspelen op externe ontwikkelingen die voortvloeien uit veranderende wet- en regelgeving. Daarnaast wordt het belang onderstreept van blijvende aandacht voor de digitale weerbaarheid van de organisatie. Deze onderwerpen vormen ook voor de Omgevingsdienst West-Holland belangrijke aandachtspunten in het kader van een toekomstbestendige en robuuste organisatie.



leiderdorp

Leiderdorp stemt in met de ingediende ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Leiderdorp geeft aan dat het van groot belang is dat de opgaven en financiën waaraan gewerkt wordt met elkaar in balans blijven. Leiderdorp roept daarom op om:

- actief de meerjarige financiële consequenties van de ontvlechting Bouwtaken Noordwijk te monitoren en hier tijdig op bij te sturen.

Antwoord Omgevingsdienst West-Holland

Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.

De dienst heeft een plan van aanpak opgesteld om de gevraagde taakstelling van 6% te realiseren. Dit plan bestaat uit meerdere pijlers en is erop gericht de begroting uiterlijk per 1 januari 2028, voor wat betreft de taakstelling, in balans te brengen. Daarnaast wordt de dienst geconfronteerd met een tekort in de dekking van exploitatie- en overheadkosten als gevolg van de ontvlechting van de bouwtaken van de gemeente Noordwijk.

Om de financiële gevolgen van deze ontvlechting zorgvuldig en beheerst op te vangen, heeft de dienst een meerjarig traject ingezet gericht op het structureel aanpassen van de kosten- en batenstructuur. Hierbij wordt voortdurend gestuurd op een evenwichtige verhouding tussen de omvang van de organisatie, de benodigde ondersteuning en de beschikbare financiële middelen.

Voor de tussenliggende periode heeft de dienst bovenop de bestemmingsreserve taakstelling een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tekorten op te vangen. Deze reserve is gevuld met de door de gemeente Noordwijk verstrekte vergoeding voor de desintegratiekosten die voortvloeien uit de ontvlechting van de bouwtaken.

Conform het plan van aanpak blijft de dienst ook na 2028 inzetten op het verder versterken van de financiële positie. Het doel is om de financiële gevolgen van de ontvlechting uiterlijk per 1 januari 2030 structureel in de



	begroting te hebben verwerkt, zodat sprake is van een duurzaam financieel evenwicht en een structureel sluitende begroting. De verwachting is dat uiterlijk per 2030 sprake zal zijn van een structureel financieel evenwicht, waarmee wordt toegewerkt naar een duurzaam financieel gezonde organisatie.
inzichtelijk te maken welke maatregelen en voorstellen de ODWH inzet om de negatieve structurele exploitatieruimte om te buigen naar een financieel gezonde situatie.	Zie bovenstaand antwoord
Concrete beheersmaatregelen te formuleren om de groei van de voorziening Verlofsparen te beperken zodat deze op een acceptabel niveau blijft en de financiële gevolgen beheersbaar zijn.	De omvang van de verlofaanspraken wordt periodiek gemonitord. Medewerkers hebben op grond van de cao Gemeenten recht op het opnemen van wettelijk en bovenwettelijk verlof en kunnen daarnaast verlof sparen of via het Individueel Keuzebudget (IKB) extra verlof verwerven. Deze mogelijkheden kunnen onder meer worden benut voor een sabbatical, langdurig verlof of een geleidelijke overgang naar pensionering. Omdat deze aanspraken voortvloeien uit arbeidsvoorwaardelijke rechten, is de ontwikkeling van de hieruit voortvloeiende verlofsaldi slechts beperkt beïnvloedbaar door de organisatie. Wel wordt in de bedrijfsvoering aandacht besteed aan een evenwichtige spreiding van verlofopname, zodat verlofsaldi beheersbaar blijven.
Uitwerking te geven aan de afspraken uit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) en de financiële gevolgen te monitoren.	De dienst volgt de ontwikkelingen IPB VTH en vervolg actief. Waar relevant en noodzakelijk zullen bevindingen en eventuele consequenties worden betrokken in de reguliere rapportages aan het bestuur.
Leiderdorp vindt het van belang dat de dienst actief blijft communiceren over de ontwikkelingen op onder meer deze onderwerpen	Dit zal de dienst op gepaste momenten doen.



Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

		Antwoord Omgevingsdienst West-Holland
Onze gemeente stemt in met de begroting 2027. Een nader plan over de invulling van de taakstelling van 6% is naar tevredenheid uitgewerkt in de kadernota 2027, zoals gevraagd in de zienswijze op de begroting 2026. De voordelen die het oplevert worden door de gemeente onderstreept.		Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.

Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

		Antwoord Omgevingsdienst West-Holland
Nog geen zienswijze ontvangen.		



Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

 gemeente Noordwijk		Antwoord Omgevingsdienst West-Holland
	De gemeenteraad van Noordwijk heeft met waardering kennisgenomen van de ontwerpbegroting 2027 en de ontwerp-meerjarenraming 2028-2030 van de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH). De raad constateert dat de begroting is opgesteld binnen de afgesproken kaders en dat sprake is van een technisch sluitend geheel.	Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.
1. Structurele invulling van de taakstelling	De raad stelt vast dat de afgesproken structurele taakstelling van 6% in de begroting 2027 is verwerkt via het uurtarief, waarbij het ontstane verschil wordt opgevangen met inzet van de bestemmingsreserve taakstelling. De raad begrijpt deze tijdelijke oplossing, maar ziet het belang om in een volgende begrotingscyclus te verkennen op welke wijze deze taakstelling meer structureel kan worden ingevuld, zodat de financiële positie ook op langere termijn robuust blijft.	Met het Algemeen Bestuur is afgesproken een taakstelling van 6% binnen twee jaar te realiseren. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tijdelijke tekorten op te vangen. De uitvoering vindt plaats op basis van een plan van aanpak. Inmiddels is circa 3% van de taakstelling structureel gerealiseerd; de resterende 3% wordt in de komende twee jaar ingevuld. Doel is om per 1 januari 2028 een sluitende begroting te realiseren.
2. Financiële kwetsbaarheid van de begroting	Hoewel de begroting sluitend is, merkt de raad op dat dit mede wordt gerealiseerd door gebruik te maken van incidentele middelen, zoals reserves en tijdelijke vergoedingen. De meerjarenraming laat daarbij zien dat de structurele exploitatieruimte onder druk staat. De gemeenteraad vertrouwt erop dat ODWH dit signaal meeneemt in de verdere ontwikkeling van de financiële koers en blijft werken aan een duurzaam financieel evenwicht.	De dienst is zich bewust van de financiële kwetsbaarheid van de begroting. Zoals hierboven beschreven, treft de dienst maatregelen om de financiële balans structureel te herstellen en het begrotingsevenwicht te realiseren. Met de uitvoering van deze maatregelen wordt toegewerkt naar een financieel duurzame situatie, waarbij de exploitatie op termijn weer in evenwicht wordt gebracht.
3. Ontvlechting van de bouwtaken Noordwijk		Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.



Het vervallen van de bouwtaken voor de gemeente Noordwijk per 2027 heeft gevolgen voor de financiële positie van ODWH. De raad waardeert dat hiervoor een tijdelijke oplossing is gevonden en ziet dit als een zorgvuldige eerste stap. De raad geeft het bestuur mee om, in samenhang met de verdere organisatieontwikkeling, te blijven werken aan een structurele benadering van deze wijziging.

4. Autonome taakontwikkelingen

De gemeenteraad constateert dat nieuwe en aangescherpte wettelijke verplichtingen, zoals op het gebied van asbestregelgeving en de energieprestatie van gebouwen, naar verwachting zullen leiden tot een structurele uitbreiding van taken en benodigde capaciteit. In de huidige meerjarenraming wordt nog uitgegaan van een stabiel dan wel gelijkblijvend takenpakket, waardoor deze ontwikkelingen daarin op dit moment beperkt zijn verwerkt. De raad acht het van belang dat dergelijke autonome taakontwikkelingen tijdig, realistisch en transparant in beeld worden gebracht en, in goede afstemming met de deelnemende gemeenten, hun vertaling krijgen in capaciteit, financiën en werkplannen in toekomstige begrotingscycli.

5. Bijdrage gemeente Noordwijk

De raad constateert dat de bijdrage van de gemeente Noordwijk relatief hoger is dan die van sommige andere deelnemers. Dit hangt samen met de keuze om per 1 januari 2027 de VTH-bouwtaken grotendeels binnen de eigen organisatie uit te voeren, waarbij specialistische advisering bij de Omgevingsdienst blijft belegd.

Voor deze advisering is circa 4.500 uur geraamd. Een belangrijk deel ziet op afwijkingen van het bestemmingsplan (circa 30%) en Bibob-werkzaamheden (circa 20%). Omdat andere gemeenten deze taken deels

Op dit moment voert de dienst gesprekken met de diverse milieuregio's over de voorgenomen takenuitbreiding. De eerste verkennende stappen zijn gezet. De komende periode wordt benut om per deelnemer een beter inzicht te verkrijgen in de aard en omvang van de betreffende vraagstukken. De uitkomsten hiervan worden betrokken bij de gesprekken over de werkplannen voor 2027 en verdere jaren.

Daarnaast onderzoekt de dienst de mogelijkheden om de betaalbaarheid van de dienstverlening te waarborgen. Daarbij kan op dit moment niet worden uitgesloten dat de uitbreiding van het takenpakket gevolgen heeft voor de kosten. Eventuele financiële consequenties worden in gezamenlijk overleg met de deelnemers besproken en betrokken bij de verdere besluitvorming.

Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.



zelf uitvoeren of elders beleggen, is een een-op-een vergelijking niet goed mogelijk.

De raad acht de hogere bijdrage daarmee verklaarbaar, maar stelt voor de raming vooralsnog ongewijzigd te laten en dit onderwerp te betrekken bij de werkplannen 2027. Eventuele bijstellingen kunnen via de eerste begrotingswijziging 2027 worden verwerkt.

Conclusie

De gemeenteraad van Noordwijk stemt in met de ontwerpbegroting 2027 en de ontwerp-meerjarenraming 2028-2030 van de Omgevingsdienst West-Holland en beschouwt bovenstaande punten als constructieve aandachtspunten voor de verdere ontwikkeling van een financieel gezonde, stabiele en toekomstgerichte organisatie. De raad ziet uit naar het vervolg van de samenwerking en vertrouwt erop dat deze zienswijze wordt betrokken bij de vaststelling van de definitieve begroting. Daarnaast ziet de raad uit naar de verwerking van deze uitgangspunten in de volgende begrotingscyclus.

Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.



Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

 Gemeente Oegstgeest		Antwoord Omgevingsdienst West-Holland
De gemeenteraad van Oegstgeest ziet geen belemmeringen ten aanzien van het vaststellen van de Conceptbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 door het Algemeen Bestuur op 13 juli a.s., maar roept het bestuur wel op om naast taakuitbreiding als middel om robuuster te worden, ook maatregelen te onderzoeken om tekorten te dekken en te komen tot een structureel financieel evenwicht.		Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan. Met het Algemeen Bestuur is afgesproken een taakstelling van 6% binnen twee jaar te realiseren. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tijdelijke tekorten op te vangen. De uitvoering vindt plaats op basis van een plan van aanpak. Inmiddels is circa 3% van de taakstelling structureel gerealiseerd; de resterende 3% wordt in de komende twee jaar ingevuld. Doel is om per 1 januari 2028 een sluitende begroting te realiseren.



Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

	Gemeente Teylingen	Antwoord Omgevingsdienst West-Holland
De gemeenteraad van Teylingen heeft uw ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 met belangstelling ontvangen en behandeld tijdens onze vergadering van 02 juli 2026. De raad geeft een positieve zienswijze met de volgende feedback		Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan
Een nader plan over de invulling van de taakstelling van 6% zien wij graag zodanig uitgewerkt dat: • De beschikbare capaciteit voor toezicht en handhaving ten minste op het niveau van de begroting 2026 blijft. • De kwaliteit en effectiviteit van toezicht en handhaving aantoonbaar niet afnemen. Het bestuur van de ODWH wordt verzocht hierover bij de begroting 2027 inzicht te geven.		Met het Algemeen Bestuur is afgesproken een taakstelling van 6% binnen twee jaar te realiseren. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tijdelijke tekorten op te vangen. De uitvoering vindt plaats op basis van een plan van aanpak. Inmiddels is circa 3% van de taakstelling structureel gerealiseerd; de resterende 3% wordt in de komende twee jaar ingevuld. Doel is om per 1 januari 2028 een sluitende begroting te realiseren.



Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

 Gemeente Voorschoten	Antwoord Omgevingsdienst West-Holland
Begroting in overeenstemming met Kadernota 2027 Wij danken u voor het opstellen van de ontwerpbegroting volgens de Kadernota 2027 van de ODWH, zoals vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 9 maart 2026. De Kadernota 2027 biedt het kader waarbinnen de begroting en meerjarenraming worden uitgewerkt. Wij hebben de ontwerpbegroting en meerjarenraming met name getoetst op de beleidsinhoudelijke- en financiële kaders. U heeft conform de Kadernota 2027 van de GR ODWH een indexatie van 4,05 % op de urentarieven overgenomen. Dit is in overeenstemming met de richtlijn van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden (FKGRHM). Het hieruit volgende uurtarief zou € 121,30 bedragen. Om aan de eerder gevraagde taakstelling van 6% te voldoen heeft de dienst geadviseerd het uurtarief te verlagen naar € 114,00.	Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan
<i>Tijdige en concrete invulling van de Taakstelling 6%</i> In de Begroting 2027 is de taakstelling van 6 % geconcretiseerd door een eenmalige korting van 6% op het uurtarief toe te passen. Het resulterende tekort, geraamd op € 700.000 wordt in de Begroting 2027 gedekt door inzet van een bestemmingsreserve. Wij verzoeken u uiterlijk bij de kadernota 2028 concreet inzichtelijk te maken welke structurele maatregelen worden getroffen om het tekort als gevolg van de taakstelling van 6% op te vangen.	Met het Algemeen Bestuur is afgesproken een taakstelling van 6% binnen twee jaar te realiseren. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tijdelijke tekorten op te vangen. De uitvoering vindt plaats op basis van een plan van aanpak. Inmiddels is circa 3% van de taakstelling structureel gerealiseerd; de resterende 3% wordt in de komende twee jaar ingevuld. Doel is om per 1 januari 2028 een sluitende begroting te realiseren.



Herstel van structureel financieel evenwicht zonder blijvend beroep op reserves

U biedt een sluitende begroting 2027 aan. Ook in meerjarenperspectief is de begroting sluitend. Wij merken op dat u dit bereikt door u verschillende bestemmingsreserves in te zetten. Wij onderkennen dat inzet van bestemmingsreserves op korte termijn verdedigbaar is. Tegelijkertijd vinden wij de afhankelijkheid van reserves niet wenselijk.

De afbouw van de reserves betekent dat de structurele baten toereikend moeten zijn om de structurele lasten te dekken. Wij stellen het op prijs dat u reeds maatregelen heeft getroffen zoals verdere robotisering en inzet op samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Voor de raad van Voorschoten is met name afhankelijkheid van reserves in combinatie met kostenstijgingen niet wenselijk. Wij verwachten dat de reserves uiterlijk vanaf 2028 worden afgebouwd. Ook zien wij graag op de kortst mogelijke termijn, doch uiterlijk in 2027 een planning tegemoet, waaruit blijkt wanneer een structureel evenwicht is bereikt.

De dienst heeft een plan van aanpak opgesteld om de gevraagde taakstelling van 6% te realiseren. Dit plan bestaat uit meerdere pijlers en is erop gericht de begroting uiterlijk per 1 januari 2028, voor wat betreft de taakstelling, in balans te brengen. Daarnaast wordt de dienst geconfronteerd met een tekort in de dekking van exploitatie- en overheadkosten als gevolg van de ontvlechting van de bouwtaken van de gemeente Noordwijk.

Om de financiële gevolgen van deze ontvlechting zorgvuldig en beheerst op te vangen, heeft de dienst een meerjarig traject ingezet gericht op het structureel aanpassen van de kosten- en batenstructuur. Hierbij wordt voortdurend gestuurd op een evenwichtige verhouding tussen de omvang van de organisatie, de benodigde ondersteuning en de beschikbare financiële middelen.

Voor de tussenliggende periode heeft de dienst bovenop de bestemmingsreserve taakstelling een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tekorten op te vangen. Deze reserve is gevuld met de door de gemeente Noordwijk verstrekte vergoeding voor de desintegratiekosten die voortvloeien uit de ontvlechting van de bouwtaken.

Conform het plan van aanpak blijft de dienst ook na 2028 inzetten op het verder versterken van de financiële positie. Het doel is om de financiële gevolgen van de ontvlechting uiterlijk per 1 januari 2030 structureel in de begroting te hebben verwerkt, zodat sprake is van een duurzaam financieel evenwicht en een structureel sluitende begroting. De verwachting is dat uiterlijk per 2030 sprake zal zijn van een structureel financieel evenwicht, waarmee wordt toegewerkt naar een duurzaam financieel gezonde organisatie.

Zorgvuldige voorbereiding over takenuitbreiding in relatie tot betaalbaarheid voor deelnemers

Op dit moment voert de dienst gesprekken met de diverse milieuregio's over de voorgenomen takenuitbreiding. De eerste verkennende stappen



In de Begroting 2027 gaat u vooralsnog uit van een ongewijzigd takenpakket. In de kadernota 2027 stelt u echter dat met name door de behoefte aan advies over ruimtelijke ontwikkelingen en door nieuwe wet- en regelgeving een verdere verbreding en intensivering van uw takenpakket plaats gaat vinden. Daarom wilt u met de deelnemers in gesprek gaan om het budget vanaf 2027 structureel te verhogen. Het gevolg zijn hogere lasten voor de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling. Welke maatregelen kunt u treffen om de betaalbaarheid voor deelnemers te waarborgen? Wij willen in de gelegenheid worden gesteld om in 2028 zorgvuldig te kunnen besluiten over taakuitbreiding in relatie tot betaalbaarheid.

zijn gezet. De komende periode wordt benut om per deelnemer een beter inzicht te verkrijgen in de aard en omvang van de betreffende vraagstukken. De uitkomsten hiervan worden betrokken bij de gesprekken over de werkplannen voor 2027 en verdere jaren. Daarnaast onderzoekt de dienst de mogelijkheden om de betaalbaarheid van de dienstverlening te waarborgen. Daarbij kan op dit moment niet worden uitgesloten dat de uitbreiding van het takenpakket gevolgen heeft voor de kosten. Eventuele financiële consequenties worden in gezamenlijk overleg met de deelnemers besproken en betrokken bij de verdere besluitvorming.

Aandachtspunten met betrekking tot de ontwerpbegroting 2027 en mjr 2028-2030

Verlofvoorziening

In de tabel, behorende bij paragraaf 5.1.3. Risicomanagement is risico s3 benoemd: het verlofstuwmeer. De organisatie stuurt op het verminderen van het stuwmeer niet opgenomen verlofuren. In de tabel behorende bij paragraaf 4.4. Reserves en voorzieningen is echter te zien dat de voorziening voor verlofsparen jaarlijks juist nog meer oploopt in vergelijking met de voorgaande begroting. Wij verwachten van u dat u dit jaar start met het omlaag brengen van het verlofstuwmeer.

De omvang van de verlofaanspraken wordt periodiek gemonitord. Medewerkers hebben op grond van de cao Gemeenten recht op het opnemen van wettelijk en bovenwettelijk verlof en kunnen daarnaast verlof sparen of via het Individueel Keuzebudget (IKB) extra verlof verwerven. Deze mogelijkheden kunnen onder meer worden benut voor een sabbatical, langdurig verlof of een geleidelijke overgang naar pensionering. Omdat deze aanspraken voortvloeien uit arbeidsvoorwaardelijke rechten, is de ontwikkeling van de hieruit voortvloeiende verlofsaldi slechts beperkt beïnvloedbaar door de organisatie. Wel wordt in de bedrijfsvoering aandacht besteed aan een evenwichtige spreiding van verlofopname, zodat verlofsaldi beheersbaar blijven.

Ontvlechting bouwtaken Noordwijk

De gemeente Noordwijk voert de bouwtaken vanaf 2027 in eigen beheer uit. U heeft aangegeven dat dit financiële consequenties heeft. De gemeente Noordwijk zal met een incidentele vergoeding van € 3 miljoen

Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.



hieraan bijdragen. Wij zijn blij dat er met Noordwijk een overeenkomst is gesloten, zodat dit dossier kan worden afgerond. Er wordt een bestemmingsreserve gevormd, die afbouwend in vier jaar kan worden ingezet ter compensatie van uw dekkingsverliezen.

Nieuwe nota weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de omvang van de hierboven genoemde algemene reserve. Op basis van de risicoanalyse en inschatting bedraagt de risico-impact voor 2027 € 700.000. De omvang van het weerstandsvermogen is daarmee ruim voldoende om de ingeschatte risico's zelf op te vangen wanneer deze zich voordoen. U geeft aan dat de dienst een voorstel maakt voor een hernieuwde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement, die meer aansluit bij de actualiteit. Dit punt herkennen wij, gelet op het feit dat deze nota bijna tien jaar oud is. Wij verzoeken u de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uiterlijk in het 2e kwartaal 2027 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voor te leggen.

Wij verwachten dat deze zienswijze nadrukkelijk wordt betrokken bij de verdere besluitvorming in het algemeen bestuur en zien de uitwerking hiervan graag concreet terug in de begroting en meerjarenraming.

De dienst onderschrijft de noodzaak om de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement te actualiseren, mede gezien de leeftijd van de huidige nota en de ontwikkelingen op het gebied van risicomanagement en financiële sturing. De dienst is voornemens een geactualiseerde nota op te stellen die beter aansluit bij de actuele wet- en regelgeving, de huidige risicopositie en de bestuurlijke informatiebehoefte.

De planning is erop gericht de geactualiseerde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voor te leggen. Hierbij wordt tevens gezien op welke punten het bestaande beleid en de gehanteerde uitgangspunten kunnen worden geactualiseerd en verduidelijkt.

Wij nemen kennis van uw zienswijze. Deze wordt, conform de geldende afspraken en procedures, betrokken bij de verdere besluitvorming door het algemeen bestuur en meegenomen bij de verdere uitwerking van de begroting en meerjarenraming. Het algemeen bestuur maakt hierbij een integrale afweging van alle ingediende zienswijzen.



Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH

 Gemeente Zoeterwoude	Antwoord Omgevingsdienst West-Holland
De zienswijze van de gemeente Zoeterwoude zijn in concept. Positief advies onder voorwaarden De gemeenteraad van Zoeterwoude adviseert positief over de begroting. Wij constateren dat de ontwikkelingen aansluiten bij de vastgestelde kaders en dat de werkzaamheden volgens afspraken door de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) worden uitgevoerd. Wel brengen wij enkele aandachtspunten onder uw aandacht om ook in de toekomst te blijven koersen op een gezonde bedrijfsvoering.	Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.
Waardering Ten eerste stellen wij het op prijs dat de ODWH wederom invulling geeft aan de taakstelling van 6% conform het advies van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden (FKGRHM).	Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.
Financiële gevolgen ontvlechting bouwtaken Noordwijk De terugname van de bouwtaken door Noordwijk heeft financiële gevolgen. Wij waarderen uw inzet en intentie om het financiële evenwicht naar aanleiding van deze ontvlechting te herstellen. Uit de begroting blijkt dat de ODWH in 2027 reeds € 1,2 miljoen inzet uit de overeengekomen incidentele vergoeding van € 3 miljoen om het ontstane dekkingverlies te compenseren. Wij zien echter geen uitsluitel over hoe de ODWH dit dekkingverlies structureel wil opvangen wanneer de bestemmingsreserve 'Ontvlechting bouwtaken Noordwijk' volledig is benut. Daarom verzoeken wij u de	De dienst heeft een plan van aanpak opgesteld om de gevraagde taakstelling van 6% te realiseren. Dit plan bestaat uit meerdere pijlers en is erop gericht de begroting uiterlijk per 1 januari 2028, voor wat betreft de taakstelling, in balans te brengen. Daarnaast wordt de dienst geconfronteerd met een tekort in de dekking van exploitatie- en overheadkosten als gevolg van de ontvlechting van de bouwtaken van de gemeente Noordwijk. Om de financiële gevolgen van deze ontvlechting zorgvuldig en beheerst op te vangen, heeft de dienst een meerjarig traject ingezet gericht op het



meerjarige financiële consequenties van de ontvlechting actief te monitoren en tijdig bij te sturen waar nodig.

structureel aanpassen van de kosten- en batenstructuur. Hierbij wordt voortdurend gestuurd op een evenwichtige verhouding tussen de omvang van de organisatie, de benodigde ondersteuning en de beschikbare financiële middelen.

Voor de tussenliggende periode heeft de dienst bovenop de bestemmingsreserve taakstelling een bestemmingsreserve gevormd om eventuele tekorten op te vangen. Deze reserve is gevuld met de door de gemeente Noordwijk verstrekte vergoeding voor de desintegratiekosten die voortvloeien uit de ontvlechting van de bouwtaken.

Conform het plan van aanpak blijft de dienst ook na 2028 inzetten op het verder versterken van de financiële positie. Het doel is om de financiële gevolgen van de ontvlechting uiterlijk per 1 januari 2030 structureel in de begroting te hebben verwerkt, zodat sprake is van een duurzaam financieel evenwicht en een structureel sluitende begroting. De verwachting is dat uiterlijk per 2030 sprake zal zijn van een structureel financieel evenwicht, waarmee wordt toegewerkt naar een duurzaam financieel gezonde organisatie.

Negatieve structurele exploitatieruimte
Uit de begroting blijkt dat de ODWH een negatieve exploitatieruimte van 21% kent. Deze wordt momenteel gedekt door incidentele baten, maar dit is geen houdbare situatie voor de lange termijn. Wij zijn positief over het feit dat de ODWH onderzoekt welke maatregelen nodig zijn om de financiële positie weer te herstellen. Wij onderstrepen het belang dat u inzichtelijk maakt welke voorstellen en maatregelen worden ingezet om de negatieve structurele exploitatieruimte om te buigen naar een financieel gezonde situatie.

De dienst is zich bewust van de negatieve exploitatieruimte die ontstaat als gevolg van de eerdergenoemde taakstelling. Zoals hierboven beschreven, treft de dienst maatregelen om de financiële balans structureel te herstellen en het begrotingsevenwicht te realiseren. Met de uitvoering van deze maatregelen wordt toegewerkt naar een financieel duurzame situatie, waarbij de exploitatie op termijn weer in evenwicht wordt gebracht.

Stuwmeer aan niet opgenomen verlofuren

De omvang van de verlofaanspraken wordt periodiek gemonitord. Medewerkers hebben op grond van de cao Gemeenten recht op het



Omgevingsdienst West-Holland

Een van de risico's die u benoemt, is het stuwmeer aan niet opgenomen verlofuren. Wij vinden het positief dat u inzet op het verantwoord verminder hiervan. In de begroting wordt echter nog niet toegelicht hoe de ODWH dit wil realiseren. Wij verzoeken u daarom concrete beheersmaatregelen te formuleren om de groei van de voorziening 'Verlofsparen' te beperken, zodat deze op een acceptabel niveau blijft en de financiële gevolgen beheersbaar zijn.

opnemen van wettelijk en bovenwettelijk verlof en kunnen daarnaast verlof sparen of via het Individueel Keuzebudget (IKB) extra verlof verwerven. Deze mogelijkheden kunnen onder meer worden benut voor een sabbatical, langdurig verlof of een geleidelijke overgang naar pensionering. Omdat deze aanspraken voortvloeien uit arbeidsvoorwaardelijke rechten, is de ontwikkeling van de hieruit voortvloeiende verlofsaldi slechts beperkt beïnvloedbaar door de organisatie. Wel wordt in de bedrijfsvoering aandacht besteed aan een evenwichtige spreiding van verlofopname, zodat verlofsaldi beheersbaar blijven.

Zienswijzen op de Begroting 2027 en reactie ODWH



De provincie Zuid-Holland dient geen zienswijze in op de ontwerpbegroting 2027 van de ODWH.

Antwoord Omgevingsdienst West-Holland

Wij danken u voor deze mededeling en nemen het voor kennisgeving aan.